

Årsplan for Birk – Dansk 2018/2019

Litteraturundervisning

De bøger vi læser er valgt med henblik på at vække glæden ved at læse og udvikle opmærksomheden omkring genrer.

Vi bruger en del tid på at tale om teksterne, undre os over dem, grine af dem eller være imponeret af dem. Målet er først og fremmest at udvikle eleverne som kompetente og engagerede litteraturlæsere og -skrivere. Elevernes fiktionskompetence skal øges (evnen til at kunne forestille sig noget ikke-eksisterende, evnen til at kunne bevæge sig ind i et fiktivt rum og håndtere roller, begivenheder og handlinger) og de skal udstyres med forskellige læseforståelsesstrategier, som de efterhånden lærer at håndtere på egen hånd. Der er lagt 4 forløb ind gennem skoleåret i denne årsplan. I hvert af disse forløb er der såvel fælles læsning af tekster, løsning af diverse opgaver (faktuelle, reflekterende og perspektiverende) samt skriveøvelser (tænkeskrivning, dialogskrivning, meddigtning samt egne personlige tekster).

Vi har her i august/september læst Mio, min Mio af Astrid Lindgren. Birk har valgt, at de gerne vil læse Gummi-Tarzan af Ole Lund Kirkegaard (november) og Brødrene Løvehjerte af Astrid Lindgren (januar). Vi kan nok nå et par bøger mere inden sommer, og vi vil prøve at blive enige om et par nyere bøger. Vi følger bl.a. med i kåringen af Orloprisen og ser på tidligere vindere.

Læsning

At kunne læse "sådan rigtigt" er fantastisk. I danskfaget prioriteres en optimal læseudvikling for hver enkelt elev som noget af det vigtigste. Eleverne skal arbejde med at automatisere deres læsning og gradvist øge læsehastigheden. De skal udvikle deres ordforråd gennem læsning af sprogligt udfordrende tekster. At blive en god læser indvirker ikke kun på fagligheden i dansk, men også på alle de andre fag samt selvilliden. Der skal derfor læses meget både i skolen og hjemme. I løbet af året vil der i de fleste perioder som udgangspunkt blive læst dagligt ca. 15 minutter i læsetid, og eleverne skal hjemme ligeledes læse 15-20 minutter. For at bibeholde motivation og engagement vil jeg i perioder bede eleverne skrive læselog, fremlægge eller anmelde deres frilæsningsbog mundtligt eller skriftligt. Herved inspireres klassekammeraterne også til at give sig i kast med endnu en bog, og læselysten og læseglæden kan fortsætte med stort smil. Der læses i forskellige bøger fra frilæsningsreolen, bogkasser jeg har lånt, bøger fra bibliotek eller hjemme er også super.

Jeg vil lave et læsekursus i oktober og igen til foråret for at holde fokus på sikkerhed og hastighed i læsningen.

Genre træ

Grundlæggende for, om eleverne kan blive funktionelle læsere, er, at de kan skelne imellem at læse fiktivt og faktivt. I skolen vil eleverne møde et væld af forskellige tekster/genrer, og for at støtte deres genreforståelse vil vi på væggen i klassen påbegynde et genre træ, der tager udgangspunkt i de bøger, vi læser i fællesskab samt elevernes egen individuelle læsning. I løbet af skoleåret vil vi udbygge dette, efterhånden som vi støder på nye genrer. Herved har vi lagt byggestenene til, at eleverne kan læse for at lære.

Undervisningsmetoder

Undervisningen vil naturligvis primært være lærerstyret. Der tages hele tiden udgangspunkt i, hvor eleverne er, og hvor undervisningen "rammer" dem bedst. Børn, der trives, lærer bedst. Det vægtes utroligt højt, at der er en god stemning i klassen, hvor det er tilladt at dele alle sine tanker og kommentarer, fordi vi lærer rigtig meget af at lytte til andres tanker og ideer samt at formulere vores egne. Der veksles mellem individuelt arbejde, makker- og gruppearbejde alt efter målet for de forskellige aktiviteter samt elevernes behov. Ligeledes vil der i undervisningen ofte blive anvendt CL (Cooperative Learning). CL er en betegnelse for en undervisning, hvor eleverne samarbejder efter bestemte principper – oftest i teams. Opgaverne tager udgangspunkt i, at alle eleverne er lige aktive, at eleverne arbejder sammen, at de hver især tager ansvar, og at de alle bidrager.

Skriftlighed

Skriftlighed er vigtig og gerne i veksling med læsning. Eleverne skal arbejde med at bruge deres læseerfaringer i deres egen skrivning, og de skal arbejde med at bruge skrivning som et redskab i hverdagen til at fastholde tanker og ideer. Gennem elevernes egne skriftlige små produkter arbejdes der ligeledes med den mere grammatiske del.

Målene er :

Eleven kan skrive med en læselig og sammenbundet håndskrift og på tastatur

Eleven kan anvende enkelt og anvendeligt layout

Eleven har viden om opsætning af tekst i håndskrift og tekstbehandling

Eleven kan udtrykke sig kreativt og eksperimenterende

Eleven kan opdele fremstillingsprocessen i mindre dele

Vi arbejder dels med "Bedre Håndskrivning", "Stavevejen", "Elementær og Udbygget ordlæsning" og grammatiske opgavebøger.

Det fremgår derfor ikke af selve årsplanen, hvilke uger, der arbejdes med hvad.

Målene er:

Eleven kan sætte tegn

Eleven har viden om punktum, spørgsmålstegn og udråbstegn

Eleven kan stave med udgangspunkt i ordenes betydningsdele

Eleven har viden om morfemer, ordklasser, lydføleregler og opslagsteknologier

Eleven har viden om analoge og digitale ordbøgers opbygning

Eleven kan anvende ordbøger til at afklare ords betydninger

Fælles mål

Kompetenceområde Efter 4. klassetrin:

Læsning

Eleven kan læse multimodale tekster med henblik på oplevelse og faglig viden

(En multimodal tekst er en tekst, der benytter sig af flere modaliteter, fx skrift, billeder, lyd, levende billeder, symboler, skemaer mv.)

Fremstilling

Eleven kan udtrykke sig i skrift, tale, lyd og billede i velkendte faglige situationer

Fortolkning

Eleven kan forholde sig til velkendte temaer i eget og andres liv gennem undersøgelse af litteratur og andre æstetiske tekster

Kommunikation

Eleven kan følge regler for kommunikation i overskuelige formelle og sociale situationer